

24.08.2020

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**24 Ağustos 2020
Pazartesi**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

24 Ağustos 2020 Pazartesi

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİKLER

- Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Trakya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Lisans Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Trakya Üniversitesi Lisans Eğitim, Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Trakya Üniversitesi Meslek Yüksekokulları Eğitim, Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

Tarımsal Girdi Fiyat Endeksi haziranda arttı

Tarımsal Girdi Fiyat Endeksi (Tarım-GFE), haziranda geçen yılın aynı ayına göre yüzde 6,77, bir önceki aya göre yüzde 0,17 arttı.

Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan haziran ayına ilişkin Tarım-GFE verilerine göre, endeks haziranda bir önceki aya göre yüzde 0,17, geçen yılın aralık ayına göre yüzde 3,31, geçen yılın aynı ayına göre yüzde 6,77 ve 12 aylık ortalamalara göre yüzde 9,38 artış gösterdi. Ana gruplar itibarıyla haziranda bir önceki aya göre tarımda kullanılan mal ve hizmet endeksi yüzde 0,17, tarımsal yatırıma katkı sağlayan mal ve hizmet endeksi yüzde 0,18 yükseldi. Yıllık bazda tarımda kullanılan mal ve hizmet endeksi yüzde 6,24, tarımsal yatırıma katkı sağlayan mal ve hizmet endeksi de yüzde 10,05 arttı.

En fazla azalış yüzde 3,39 ile tarımsal ilaçlar alt grubunda görüldü

Yıllık bazda en fazla azalış yüzde 3,39 ile tarımsal ilaçlar alt grubunda görüldü. Haziranda geçen yılın aynı ayına göre azalış gösteren diğer alt gruplar yüzde 3,24 ile gübre ve toprak geliştiriciler, yüzde 0,36 ile enerji ve yağlar oldu. Bu dönemde en fazla artış yüzde 12,50 ile makine bakım masrafları, yüzde 9,75 ile diğer mal ve hizmetler, yüzde 9,44 ile hayvan yemi alt gruplarında gerçekleşti.

Aylık en fazla azalış yüzde 1,63 ile gübre ve toprak geliştiriciler alt grubunda kaydedildi. Bir önceki aya göre azalış gösteren diğer alt gruplar ise yüzde 0,93 ile hayvan yemi, yüzde 0,26 ile tohum ve dikim materyali oldu. Haziranda artışın yüksek olduğu alt gruplar ise yüzde 3,73 ile enerji ve yağlar, yüzde 1,47 ile makine bakım masrafları olarak belirlendi.

Türk çiftçisine ithalat darbesi

CHP Adana Milletvekili Ayhan Barut, Venezuela'dan sıfır gümrükle içinde eritme peynirin de bulunduğu 5 bin 500 ürünün ithal edilmesi kararına tepki göstererek, "Çiftçimiz her şeyin en iyisini üretiyor ama ithalat sevdalılarının rant aşkı bitmiyor" dedi.

Türkiye, Venezuela'dan sıfır gümrükle tarım ürünleri ithalat edecek. Konuya ilişkin Cumhurbaşkanı kararına göre, bu ülkeden 500 ton taze peynir, 500 ton eritme peynir, 500 ton diğer peynir, bin ton pirinç, 2 bin ton yulaf, 400 ton yerfıstığı, bin ton rep veya kolza tohumları, 5 bin ton ayçiçeği tohumu, 2 bin ton hint yağı tohumu, 2 bin ton susam tohumu, 2 bin ton aspir, 200 ton yağlı tohum, 1500 ton çikolata ve kakao içeren diğer gıda müstahzarları ithal edilebilecek.

MEYVE UNU BİLE VAR

CHP Adana Milletvekili, TBMM Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Üyesi Ayhan Barut, Venezuela'dan sıfır gümrükle eritme peynir ve meyve ununun da aralarında bulunduğu yaklaşık 5 bin 500 ürünün ithal edilmesi kararına sert tepki gösterdi.

Türkiye'nin adı sanı duyulmamış ülkelere ithalata bağımlı hale getirildiğini belirten Barut, "Türkiye üretmiyor mu? Çiftçimiz her şeyin en iyisini üretiyor ama ithalat sevdalılarının rant aşkı bitmiyor, bunu aşamıyoruz" dedi.

Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ın imzasıyla Resmi Gazete'de yayımlanan "ithalat rejimi kararına ek karar" ile Venezuela'dan 5 bin 500 ürün için, çoğunluğu sıfır gümrük vergisiyle ithalatın önü açıldı. İthal edilecek ürünlerin arasında pirinç, yulaf, yer fıstığı, ayçiçeği, Hint yağı, kolza, susam tohumları, aspir, bazı peynirler, yağlı tohum ve meyvelerin unları ile çikolata ve kakao içeren ürünler bulunuyor. Bu ürünlere tanımlanan kota miktarları ise 200 ile 5 bin ton arasında değişiyor. Yerfıstığından eritme peynire, ayçiçeğinden meyve ununa kadar her şeyin ithalat yoluyla karşılanması kararına tepki gösteren Ayhan Barut, şunları söyledi:

"Cennet ülkemizde artan maliyetlere rağmen üreticilerimiz, yetiştiricilerimiz en kaliteli ürünleri rahatlıkla yetiştirip üretiyor. Ülke çiftçisine ve yetiştiricisine destek vermek yerine adını sanını bilmediğimiz ülkelere, tarım ve hayvansal ürün ithalatını kınıyoruz. Ülkemizi bu hale düşürenler utansın. Türkiye üretiliyor mu? Bu kadar mı acizsiniz?" diye konuştu.

İTHAL EDİLECEK 5 BİN 500 ÜRÜNDEN BAZILARI

- Bazı peynir türleri n Pirinç
- Yulaf
- Yer fıstığı
- Ayçiçeği
- Hint yağı
- Kolza, susam tohumları, aspir
- Yağlı tohum ve meyvelerin unları
- Çikolata ve kakao içeren ürünler

'Bu kötülüğü kabul etmiyoruz'

Tarımın AKP iktidarında tam olarak dışa bağımlı hale geldiğini vurgulayan Ayhan Barut, "2002 yılında gayri safi yurtiçi hasıla (GSYH) içinde tarımın yüzde 10.3 olan payı 2019 yılında yüzde 6.4'e düştü. 2003-2019 döneminde tarımsal hasıla kaybı 971 milyar lira oldu" dedi. 2003-2019 döneminde tarım ve hayvancılık ithalatının 105 milyar dolar olarak gerçekleştiğini vurgulayan Barut, "Çiftçilerimiz 2002'de 4.5 milyar lira olan borç yükü bugün 160 milyar lirayı aştı. 2003 yılında 2 milyon 765 bin 287 kişi Çiftçi Kayıt Sistemi'ne kayıtlı iken 2019'da bu sayı 2 milyon 83 bine düştü. Ülke tarımına ve ekonomisine, binbir emekle üreten çiftçimize yapılan bu haksızlığı ve kötülüğü kabul etmiyoruz" diye konuştu.

Türkiye'nin tarım ürünü ithalatı arttı

Türkiye'nin Rusya'dan tarım ürünü ithalatı bir önceki yıla göre yüzde 42 artış gösterdi.

Doğal kaynak ihracatına bağımlılığını azaltma çabasındaki **Rusya** yol alıyor. Rusya 2020'nin ilk yarısında 13 milyar dolarlık tarım ve hayvancılık ürünleri ihracatı gerçekleştirdi. Konuyu haberleştiren Rossiyskaya Gazeta, ihracatın geçtiğimiz yıla kıyasla yüzde 18 oranında arttığını yazdı. Altı aylık süreçte Rusya'nın en büyük müşterisi 1,9 milyar dolarlık alımla Çin oldu.

İkinci sırada 1,5 milyar dolarlık alımla **Türkiye** var. Türkiye'nin Rusya'dan tarım ürünü ithalatı bir önceki yıla göre yüzde 42 artış gösterdi. Rusya'nın en çok tarım ürünü sattığı üçüncü ülke ise 974 milyon dolarla Kazakistan oldu.

Gazeteye konuşan hükümet yetkilisi Vikroriya Abramçenko, ihracatın artmasında devlet tarafından verilen desteklerin ve yeni pazarlara erişimin teşvik edilmesinin önemli bir rolü olduğunu söyledi.

Türkrus sitesinin aktardığına göre, Abramçenko bütün ihracat kalemlerinde artış gözlenmekle birlikte, en büyük artışın bitkisel yağ (%31) ve tahıl ürünlerinde (yüzde 27) olduğunu sözlerine ekledi. Temsilciye göre, et ürünleri ve şeker ihracatında da dikkate değer bir artış söz konusu.

Rusya'nın yıl sonu tarım ve hayvancılık ürünleri ihracat hedefi 25 milyar dolar.

Teşvikler ilçe bazına indi

“Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar” değiştirildi. 53 ilde bir alt bölgedeki teşviklerden yararlanacak ilçeler tek tek belirlendi.

Teşvik sisteminde ilçe bazında sınıflama ve teşviklerin tasarlanması için önemli bir adım atıldı. Cumhurbaşkanı kararı ile ilçe bazında bulunduğu il nedeniyle olduğundan daha gelişmiş listesinde yer alan bir ilçenin teşvikten daha çok yararlanmasının önü açıldı. OSBÜK Başkanı Memiş Kütükçü, “İlçelerimizde, özellikle doluluk oranı düşük OSB’lerimiz için yepyeni bir yatırım sayfası açılacak” ifadelerini kullandı. Sanayiciler tarafından uzun zamandır talep edilen ilçe bazlı teşvik sisteminin uygulanmasına yönelik karar, yatırımcıları sevindirdi. Resmi Gazete’de yayımlanan karara göre, 53 ilin ilçeleri teşvikten yararlanabilecekken, 28 il ise kapsam dışı kaldı. Yetkililer, bulundukları ilin gelişmişlik düzeyinin altında olan ilçelerin seçildiğini belirtti.

Teşvik sisteminde, uzun süredir talep edilen ilçe bazında sınıflama ve teşviklerin ilçe bazında tasarlanması taleplerine yönelik ilk adım atıldı. Resmi Gazete’nin 21 Ağustos günlü sayısında yayımlanan “Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar”da değişiklik yapan Cumhurbaşkanı Kararıyla, kendi bölgesindeki teşviklerin bir alt bölgesindeki teşviklerden yararlanacak ilçeler belli oldu. DÜNYA’nın edindiği bilgilere göre, “bulunduğu ilin bir alt grubunda teşvik uygulanacak” ilçelerin temel seçim kriteri, bulundukları ilin gelişmişlik düzeyinin altında bulunmaları olarak uygulandı. Böylece, ilçe bazında bulunduğu ilden daha gelişmiş görünen bir ilçenin sorunu ortadan kalkmış oldu. Yetkililer, çalışmanın 60’ın üzerinde kriterle yapılan ilçelerin sosyo-ekonomik gelişmişlik endeksi baz alınarak gerçekleştirildiğini vurguladı. Bu şekilde, ilçenin durumu diğer ilçeler ve ilin durumuyla kıyaslanarak sıralama oluşturuldu.

Neden 53 ilin ilçesi?

İlçe bazındaki teşvikin ilk kriteri için 53 ilin ilçesi sınıflandı. 28 il ise kapsama alınmadı. Yetkililer bunun nedeninin, “ilgili ilde, o ilin teşvik grubundan (sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeyinden) daha düşük seviyede ilçe bulunmaması” olduğunu belirtti. Ayrıca, en yüksek teşvikten yararlanan 6. Bölgedeki iller, alt bölge olmadığı için kapsam dışında kaldılar.

Yetkililer, ilçe düzeyinde gelişme yoluna girmiş bir ilçede yatırımların teşvik nedeniyle hiç gelişmemiş, hatta sürdürülebilirliği sınırlı olabilecek bir ilçeye kaymasına yol açmayacağı görüşünün de altını çizdiler. Bir sanayi yatırımının

kararında, ekosistemden, insan kaynaklarına, ulaşım yollarına yakınlıktan enerjiye kadar bir dizi kriterin etkili olduğunu, kamu teşvikinin etkisinin dördüncü sıraya kadar gerilediğini belirttiler. Dolayısıyla ilçe düzeyindeki yatırımlarda sadece teşvikin ana rol oynamayacağı, yeni getirilen teşvik unsurunun gelişmeye katkı vermeyi amaçladığı kaydedildi.

İlçe bazında teşvikin ilk adımı

Karar şimdilik sadece alt bölge teşvikinden yararlanacaklar kriterini içeriyor ancak gelecek dönemde bu sınıflamaya dayalı olarak yeni teşvik unsurları tasarlananın da yolu açıldı. Ayrıca, OSB'lerin ait oldukları illerin bir alt bölgesi teşvikinden yararlanmasına dair dipnot da teşvik kararnamesi içinde bulunuyor. Bu nedenle sayılan ilçelerdeki OSB'lerde yatırım yapıldığında, iki alt bölge teşvikinden yararlanılabileceği yönünde yorumlar yapıldı ancak bu konuda farklı yorumlar yapılabiliyor. Kamuoyunda teşvik kararnamesi olarak adlandırılan Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararda, halen yürürlükte olan illerin 6 gruba ayrılarak, bu gruplara göre teşvik unsurlarının verilmesi sınıflamasının yanında, her bir ilin içinde diğer ilçelere göre daha az gelişmiş ilçeler belirlendi. İlçe sınıflaması ilk kez Karara girmiş oldu. Her bir ilçe için ya da bir bölgedeki ilçeler için henüz "özel" bir düzenleme yapılmadı. Ancak bu sınıflamaya göre gelecekte ilçe bazında özel teşvik düzenlemeleri de mümkün olacak. Bu aşamada verilen teşvik, ilgili ilçenin ili hangi teşvik grubundaysa, bir alt grup teşvikinden yararlanacak şekilde düzenlendi.

OSB'lere yatırım iki alt bölgenin teşvikinden yararlanacak

Teşvik kararnamesinde yer alan dipnotlarda, OSB'lerde yapılan yatırımlar, bir alt bölge teşvikinden yararlanır hükmü bulunuyor. Buna göre, 1. Bölgede OSB içine yapılan bir yatırım, 2. Bölgenin teşviklerinden yararlanıyor. Kararnamede ilçe bazında sınıflama yapılmasının ardından, kapsama giren bir ilçedeki OSB'ye yatırım yapılırsa, 2 alt bölgenin teşvikinden yararlanma imkanı doğmuş oldu.

21 Ağustos 2020 günlü Resmi Gazetede yayımlanan Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Cumhurbaşkanı Kararı (2846) ile ilinin ait olduğu teşvik grubundan bir alt grupta teşvik uygulanacak ilçeler şöyle:	
Ankara	Çamlıdere, Bala, Haymana

Rus doğalgazı çok pahalıya ithal ediliyor! Gerçek ortaya çıktı

Karadeniz'de keşfedilen 320 milyar metreküp doğalgaz rezervi sayesinde bir başka gerçek ortaya çıktı. Hesaplamalara göre Rus doğalgazı Türkiye'ye 3 kat daha pahalıya ithal ediliyor. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez 'Yeni kaynak bulamazsak bile bu gaz 7-8 yıllık ihtiyacı karşılar. Geriye dönük hesaplandığında gazın değeri 65 milyar dolar' demişti.

320 milyar m3 gazı 65 milyar dolara bölündüğünde yaklaşık olarak 1000 m3 gaz fiyatının 200 dolar olduğu anlaşıyor. Bu hesap üzerinden hareket eden Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak ise artık Türkiye'nin cari açık yerine cari fazla vereceğini ileri sürmüştü.

Karar Gazetesi'nden İbrahim Kahveci'nin analizinde şu ifadeler yer aldı:

Hazine ve Maliye Bakanlığı sitesinde yer alan bilgiye göre doğalgazda Avrupa piyasası fiyatları şu şekildedir. (1000 m3 gaz fiyatı)

2012: 402 \$
2013: 413 \$
2014: 352 \$
2015: 239 \$
2016: 160 \$
2017: 200 \$
2018: 269 \$
2019: 168 \$

Ve 2020 yılı fiyatlarına gelelim.

Ocak 2020: 127 \$
Şubat 2020: 102 \$
Mart 2020: 95 \$
Nisan 2020: 74 \$
Mayıs 2020: 55 \$
Haziran 2020: 61 \$
Temmuz 2020: 63 \$

Evet, fiyatlardan da görüleceği üzere Temmuz ayında doğalgaz fiyatı 63 dolar seviyesindedir. 2020 yılı 7 aylık ortalama fiyat ise 83 dolar seviyesindedir.

Acaba son fiyat 63 dolar ve ortalama 7 aylık fiyat 83 dolar olan doğalgazın fiyatını biz neden 200 dolar olarak açıklıyoruz?

Bilindiği gibi doğalgaz fiyatları ve ithalatına ödediğimiz paralar gizlilik sözleşmesi kapsamında gösterilmiyor; Millete açıklanmıyor.

13 Ağustos 2020 tarihinde Moldovagaz Rusya'dan satın aldığı gazın fiyatını izah ederken, aynı haberde Türkiye'nin ödediği gaz fiyatını da açıklıyor. İlgilenenler için site adresini verelim: <https://www.moldovagaz.md/rus/centrul-de-presă/kommentariy-ao-moldovagaz-po-voprosu-importa-prirodnogo-gaza-v-respubliku-moldova>

Haber şu şekilde: "Moldovagaz JSC Hissedarlar Genel Kurulu'nda onaylanan gaz tedarik sözleşmesi, 1 Ocak 2020 tarihi itibarıyla belirlenen baz fiyatı öngörüyor. Aynı zamanda, PJSC Gazprom ile yapılan anlaşma hükümleri uyarınca, üç ayda bir gözden geçirilir. Böylece, yılın üçüncü çeyreğinin başında Moldova'ya tedarik edilen gazın tahmini fiyatı bin metreküp başına 133,56 ABD doları , dördüncü çeyrekte ise tahmini fiyat yaklaşık 100 ABD doları olacaktır. Karşılaştırma yapmak gerekirse, 3 ana gaz tedarik rotasına (Rusya, İran ve Azerbaycan) sahip Türkiye ile Rusya Federasyonu, üçüncü çeyrekte uzun vadeli bir sözleşme kapsamında bin metreküp başına 188,62 ABD doları, İran 191,73 ABD doları fiyatla doğal gaz tedarik etmektedir."

Göreceği üzere Türkiye 3. çeyreğin ilk ayında Avrupa serbest piyasasında sadece 63 dolar olan doğalgaz için Rusya'ya 188,62 dolar ve İran'a 191,73 dolar fiyat verecektir. Bu fiyatın Moldova'da olduğu gibi 4. çeyrekte yüzde 33 civarında düşmesi halinde de fiyat 125 dolara inecektir.

Ama şu an itibarı ile Avrupa serbest piyasasına göre Rus ve İran gazına 3 kat daha yüksek fiyat ödediğimiz görülüyor. Hatta aynı haberde Azerbaycan gazının fiyatı da 180,67 dolar olarak açıklanıyor.

Şimdi hesapları yeniden yaparsak durum şu şekilde çıkıyor:

320 milyar m3 gaz rezervimiz;

Bizim ithalat fiyatına göre 60,8 milyar \$

4. çeyrekte düşecek fiyata göre 40 milyar \$

2020 Avrupa ortalama fiyata göre 26,9 milyar \$

Temmuz ayı Avrupa fiyatına göre 20,2 milyar \$

Bu hesap üzerinden gidersek Türkiye'nin yıllık 45 milyar m3 gaz tüketiminin faturası da 8,6 milyar dolar ile 2,8 milyar dolar arasında oynuyor.

En düşük fiyat Avrupa gaz piyasası Temmuz ayı fiyatı olan 63 dolar ve en yüksek fiyatta halen ödeyeceğimiz 3. çeyrek ithalat fiyatı olan 190 dolar. Fakat bu fiyatların hiçbirisi bu yılın ilk 6 ayında verilen 19,8 milyar dolarlık cari açığı kapatmadığı gibi, yarısına bile ancak geliyor.

KONTRATLAR 2026'DA BİTİYOR

Boru hattı ile gaz alımı yaklaşık 25 yıllık anlaşmalar ile belirleniyor. Dolayısı ile bugün alınan bu pahalı gaz fiyatlarının mesuliyeti de bugüne ait değildir. Türkiye ile Rusya arasında Mavi Akım kontratı ve İran arasındaki kontrat 2024-2026 yıllarında bitmektedir.

Bu kontratların yenilenirken veya yeni bir sözleşme yapılırken masaya sürülecek şartların geçmiş zararlar göz önüne alınarak yapılması gerekmektedir.

Hatta gaz rezervi bulmamız ve muhtemel yeni rezervler bulunması halinde de artık gaz ithalatına gerek **olmayacağı da hesaba katılmalıdır.**

TÜRK AKIMI İNŞALLAH İMZALANMAMIŞTIR

Rusya ile aramızdaki gaz meselesinde en büyük sorunlardan biri de Türk Akımı olmaktadır. Bildiğim kadarı ile Türk Akımı hakkında henüz uzun süreli bir kontrat imzalanmamıştır.

Hatta şunu söyleyebiliriz; Türk Akımı kontratının imzalanmaması rezerv bulmak kadar önemlidir. Çünkü -al ya da -öde şartı ve yüksek fiyat farkı nedeniyle ülke adeta 25 yıllık zarara mahkum ediliyor.

Hem İran, hem de Azerbaycan gazı için aynı şeyler söylenebilir. Bu kontratlar Millet adına yeniden gözden geçirilmeli ve masaya o şekilde şeffaf bilgilerle oturulmalıdır.

“Coğrafyamızda güçlü olursak ayakta kalabiliriz”

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Tuzla Desan Tersanesi’nde Yeni Deniz Sistemleri Teslim Töreni’nde yaptığı konuşmada, “Türkiye gerilimlerin en çok yaşandığı coğrafyanın tam ortasında. Böyle bir alanda ancak güçlü olursak ayakta kalabiliriz” dedi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, dün Tuzla Desan Tersanesi’nde Yeni Deniz Sistemleri Teslim Töreni’ne katıldı. Tuzla’daki Desan Tersanesi’ndeki törene Erdoğan’ın yanı sıra, Milli Savunma Bakanı Hulusi Akar, Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu, Genelkurmay Başkanı Orgeneral Yaşar Güler, Cumhurbaşkanlığı Savunma Sanayi Başkanı Prof. Dr. İsmail Demir, Desan Tersanesi Yönetim kurulu Başkanı Cenk Kaptanoğlu da katıldı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan törende yaptığı konuşmada “Son dönemde sınırlarımız içinde ve dışında elde ettiğimiz pek çok başarı savunma sanayimizdeki başarıdan kaynaklanıyor” dedi. Erdoğan, “Teknolojik bağımsızlık her zamankinden daha değerli hale gelmiştir. Savunma sanayii duraklamayı kaldıracak bir alan değildir sürekli daha yeniye gelişmiş üreten zorundayız. Kamu ve özel sektör savunma sanayi kuruluşlarımızın her ürettiği geleceğimize daha güvenli bakmamız sağlıyor. Türkiye gerilimlerin en çok yaşandığı coğrafyanın tam ortasında. Böyle bir alanda ancak güçlü olursak ayakta kalabiliriz” diye konuştu.

Erdoğan, dünyanın ilk 100 savunma sanayi şirketi listesinde 7 firma ile temsil edildiğine dikkat çekerek, “Bölgesinde oyun kuran, bozan, gelişmeleri yönlendiren bir ülke olmamız henüz başlangıçtır” dedi. Erdoğan, Türkiye’nin dünyada kendi savaş gemisini tasarlayıp üretebilen 10 ülkeden biri olduğunu ifade etti. Cumhurbaşkanı Erdoğan, “Ülkemizin bu nüfusundan ve gücünde rahatsız olanlar

artık gizlemeye, saklamaya bile gerek duymadıkları cüretkarlıkla her türlü yöntemi kullanıyor. Milletimiz 2023'te de hem içerdeki hem dışarıdaki faşist kafalara gerekli dersi verecektir. Biz bugüne kadar milli iradenin üzerinde bir güç tanımadık. Türkiye'nin demokratik hukuk devletine yönelik her saldırıyı yenerek yolumuza devam edeceğiz" diye konuştu.

Erdoğan, "Türkiye'nin ek amacı kendisinin ve dostlarının meşru haklarını koruyacaktır. Savunma sanayimizi dışa bağımlılıktan kurtarmak için verdiğimiz emeklerin karşılığını birer birer almaktan gurur duyuyoruz" dedi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Bu yıl sonunda test ve eğitim gemimiz Ufuk'u göreve alacağız. Önümüzdeki yıl Anadolu denizlerimizde olacak. Anadolu'yu inşa ettik, bir de artık 1 veya 2 belki daha fazla uçak gemisi de inşa edelim. Her halde yaparız değil mi? Denizlerde ihtiyacımız var, sadece Anadolu yetmez değil mi?" diye konuştu. Erdoğan, "Savunma sanayiinde takip eden değil, takip edilen bir üst aşamaya artık geçmemiz gerekiyor" dedi.

Botlar yerli tasarımla üretildi

Tamamen yerli tasarıma sahip olarak inşa edilen; 2 adet yeni SAT botu ve 8 adet süratli devriye botunun tümü Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'na teslim edildi. Yerli ve özgün tasarımlarıyla dünyada sayılı botlar arasına giren ürünler ihracat alanında da başarılarla imza atıyor. Botlar, Ege Denizi'nde ve Gölçük'te yoğun ve başarılı bir şekilde görevlerini yerine getiriyor. Botlar, 90 metre derinliğe kadar her biri asgari 3 dalgıcın aynı anda dalış yapmasına imkân sağlayacak, dalgıç personelin sığ su ve derin su uygulamalı dalış eğitimlerinde kullanılacak. Kazalarda kurtarma dalgıçlığı ve acil müdahale yapabilecek, karaya oturan ve batan denizaltı gemilerinin yerlerinin belirlenmesinde görev alabilecek.

Kabine bugün toplanıyor: Kovid-19 gündemi yine ilk sırada

Kabine toplantısı, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın başkanlığında bugün toplanıyor. Toplantıda yeniden bin 500 sınırına dayanan günlük koronavirüs (corona virüs) vakaları değerlendirilecek. Yeni önlemlerin görüşüleceği toplantıda, özel okulların bazı talepleri de ele alınacak.

Kabine toplantısı, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın başkanlığında Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde saat 15.00'te gerçekleştirilecek.

Milliyet'ten Kıvanç El imzalı habere göre, toplantıda yeniden bin 500 sınırına dayanan günlük Kovid-19 vakaları değerlendirilecek. Yeni önlemlerin görüşüleceği toplantıda, özel okulların, bazı sınıfları okula getirme talepleri ele alınacak.

DENETİMLERİN SIKLAŞTIRILMASI DA GÜNDEMDE

Düğün, cenaze ve asker uğurlama gibi toplu etkinliklerde maske, sosyal mesafe ve temizlik kurallarına uyulması konusunda denetimlerin sıklaştırılmasına yönelik değerlendirmelerin de toplantıda gündeme geleceği kaydediliyor.

DOĞU AKDENİZ YİNE ELE ALINACAK

Toplantıda ayrıca Türkiye'nin, Karadeniz'deki doğal gaz keşfi ve yansımaları, Doğu Akdeniz'deki son durum ve Almanya'nın arabuluculuk girişimi, Libya ve Suriye'deki gelişmeler de görüşülecek.

BAKANLAR GİRESUN HAKKINDA BİLGİ VERECEK

Giresun'da meydana gelen sel felaketi de kabinenin gündeminde olacak. Bölgeye giden İçişleri Bakanı Süleyman Soylu ile Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli konuyla ilgili kabine üyelerini bilgilendirecek. Toplantıda Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak da ekonomideki son gelişmeleri anlatacak.

Giresun'da aşırı yağışın nedeni: 'Charlie Brown' bulutları

İstanbul Teknik Üniversitesi Meteoroloji Mühendisliği Bölümü'nden Prof. Dr. Orhan Şen, şiddetli yağışın deniz üzerinde oluşan ve 'Charlie Brown' denilen bulutlardan kaynaklandığını söyledi. Öte yandan Giresun'daki sel bölgesinde yapılan arama çalışmalarında kayıp 1 kişinin daha cansız bedeni bulundu. 2 kaybın daha bulunmasıyla yaşamını yitirenlerin sayısı, 8'e yükseldi.

Meteoroloji uzmanı Prof. Dr. Orhan Şen, Giresun'da meydana gelen sel felaketini değerlendirirken şunları söyledi:

"Bu bölgede bu aylarda görülen yağışlar, yağış tipi mevsim normallerine uygun. Yağışın şiddeti de artık mevsim normaline haline geldi. Bu yağışları 'iklim değişikliği' ile açıklamak doğru değil. O zaman yerel yönetimler bunu bir mazeret olarak kullanıyor, 'İklim değişti, böyle oldu' diye işin içinden çıkmaya çalışıyorlar. Dere kenarlarının imara açılması göz ardı ediliyor.

DENİZ SUYU ÇOK ISINMIŞTI

3-4 gündür biz bu bölgedeki yağışları takip ediyoruz. Deniz suyu sıcaklığının 25 derece olduğunu gördük. Bu durumun bir risk olduğunu görüyorduk. Meteoroloji Genel Müdürlüğü de bu riski gördü ve gerekli uyarıları yaptı. Bu iklim değişikliğine bağlanamaz. Bu bölgede deniz üzerinde 12-13 kilometre kalınlığında

CB (Charlie Brown) olarak adlandırılan bulutlar oluřtu. Bu bulutlar önce deniz üzerinde oluřur ve sonra karaya doęru hareket eder. Netice itibariyle de metrekareye 139 kilogram yaęıř dūřmūř. Fakat afete niye dōnūřtū? Bu önemli. Afete dōnūřmesinde ise insani sorumluluk var. Dere kenarlarındaki yapılařma temel sorun. Bu bōlgede dereler var. Arkaları daę. Bu derelerdeki su arkadaki daęlara dūřen yaęıřın debisini de akıř gūcūnū de alıyor. Dere yataęına, su yoluna yerleřim yaparsanız, o sel orayı mutlaka vurur. Hiç řařmaz.”

KATİL BULUTLAR

Meteorolojide ‘Kūmūlonimbus’ denilen bu bulutlar aynı zamanda ‘Katil Bulutlar’ olarak da adlandırılıyor. Havacılık terminolojisinde ‘CB-Charlie Brown’ olarak tanımlanıyor. Bunlar, pilotların en tehlikeli bulduęu ve her zaman uzak durdukları bulut kūmeleri.

CAN KAYBI 8'E YŪKSELDİ

Giresun'daki sel felaketinde, Tirebolu-Doęankent yolunda menfezin cōktūęū bōlgede, sabah saatlerinde bařlanan arama cālıřmalarında, 2 kiřinin daha cansız bedeni bulundu. 2 kaybın daha bulunmasıyla selde yařamını yitirenlerin sayısı, 8'e yūkselirken, 8 kiřiyi arama cālıřmaları sūrdūrūlūyor.

Yunanistan'dan Akdeniz'de bir skandal hamle daha: İngiltere, Fransa ve İspanya da işin içinde

İngiltere, Fransa ve İspanya da işin içinde

YUNANİSTAN'DAN AKDENİZ'DE BİR SKANDAL HAMLE DAHA

Türkiye ile Yunanistan arasında Doğu Akdeniz'deki gerilimle ilgili yeni bir iddia gündeme geldi. Yunanistan'ın Fransa'dan savaş jeti almak istediği belirtilirken, İspanya ve İngiltere'nin ise Akdeniz'e firkateyn göndermeye hazır olduğu öğrenildi.

Doğu Akdeniz'de gergin bekleyiş devam ederken Yunan basını, Atina yönetiminin Avrupa ülkelerini arkasına alma çabalarının devam ettiğini yazdı.

Yunanistan'ın çok okunan gazetelerinden Kathimerini, Yunanistan'ın Girit Adası'ndaki Souda Askeri Üssü'nde asker ve silahlı kuvvetler sayısının arttığını yazarken, "Yunanistan ve Fransa iş birliğini kuvvetlendirmeye devam ediyor. Atina yönetimi, Paris'le görüşmelerini sürdürüyor ve 12 Rafael savaş uçağı satın alması konusunu görüşüyorlar" ifadesini kullandı.

Gazete, İspanya ve Birleşik Krallık'ın da Yunanistan'a firkateyn göndermeyle ilgili olduğunu yazdı. Yunanistan'ın Türk donanmasının bölgede neler yapacağını takip edeceği ve ona göre pozisyon alacağını yazan Kathimerini, bu hafta Almanya Dışişleri Bakanı Heiko Maas'ın Atina ve Ankara'da temaslarda bulunmasının da kritik bir öneme sahip olduğunu aktardı.

ALMAN BAKAN TÜRKİYE'YE GELECEK

Bu ziyaretler sonrasında Almanya Başbakanı Angela Merkel, Yunanistan Başbakanı Kiriakos Miçotakis ve Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ın danışmanları arasında üçlü bir zirve düzenlenmesinin önünün açılması bekleniyor. Üç liderin danışmanlarının ise sırasıyla Jan Hecker, Eleni Sorani ve İbrahim Kalın olduğu hatırlatıldı.

Maas'ın görüşmesinden sonra Avrupa Birliği Dışişleri Bakanları, perşembe ve cuma günü Berlin'de bir toplantıda bir araya gelecek. Yunan basınında yer alan haberlere göre Türkiye'nin bölgedeki varlığını devam ettirmesi durumunda Avrupa Birliği Dış İlişkiler ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisi Josep Borrell'in aralarında Türkiye'ye yaptırımın da olduğu farklı seçenekleri masaya getireceği öne sürüldü.

S-400 için 'yeni anlaşma' açıklaması

Reuters'ın Rus haber ajansı Interfax'a dayandırdığı haberinde, Rusya ile Türkiye'nin S-400 füze savunma sistemi için gelecek yıl bir anlaşma imzalayacağı aktarıldı.

Dün başlayan Uluslararası Askeri ve Teknik Forumu Army-2020 çerçevesinde Rus basınına konuşan Rus devlet savunma sanayi şirketi Rostec'in Başkanı Sergey Çemezov, S-400 savunma sistemlerinin Türkiye'ye satışıyla ilgili açıklamalarda bulundu. Rus basınının aktardığına göre Çemezov, yeni bir S-400 anlaşmasının gelecek yıl içerisinde imzalanabileceğini ifade etti.

Bununla birlikte savunma sanayii kaynakları, önceki anlaşmaya göre bir farklılık olmadığını, ikinci sistem için zaten prensipte anlaşıldığını, model ve şartlar üzerindeki görüşmelerin ise devam ettiğini ifade ediyor.

İBB, sebze-meyvede aracıları aradan çıkarıyor

İstanbul'da yıllık 4 milyon ton yaş sebze-meyve elleçleniyor. Bu rakamın büyük bir bölümü aracılar üzerinden piyasaya sunulurken, dönem dönem yapılan fahiş zamlar ise okların aracı ve simsarlara dönmesine neden oluyor. Bu kapsamda İBB üretici ve tüketicinin aracı payını paylaşıracağı bir sistemi devreye alırken bu projenin ilk uygulamaları ise Kadıköy'de Salı Pazarı'nda hayata geçirildi. İstanbul Büyükşehir Belediyesi Danışmanı Doç. Dr. Gökhan Günaydın, Türkiye'de pandeminin en yoğun olduğu ayların, aynı zamanda fide dikiminin de yapılması gereken aylar olduğunu ifade ederek, kırsal yoksulluğunun üzerine gelen pandemi sürecinin üretici açısından fide ve diğer girdiler için finansman sorununu gündeme getirdiğini belirtti. Günaydın, bu bağlamda İstanbul'un Silivri, Çatalca, Arnavutköy, Şile, Beykoz, Sarıyer, Pendik, Başakşehir ve Büyükçekmece olmak üzere toplam dokuz ilçesinde, 82 köy/mahallede toplam 701 üreticiye domates, salatalık, biber, patlıcan ve karpuz olmak üzere toplam 3 milyon 591 bin fide dağıtımını yaptıklarına işaret etti.

HAYVAN ATIKLARI DA GÜBRE OLUP ÜRETİCİYE GİDECEK

Kurban Bayramı'nda İstanbul'a getirilen kurbanlıkların dışkılarını İBB olarak topladıklarını dile getiren Gökhan Günaydın, "Bunları

"Sistemimizde herhangi bir aracı payı bulunmuyor"

İstanbul'da eğitim verilen üreticilere İBB olarak ürününü pazarlama garantisi verdiklerini bildiren Günaydın, "Lojistik konuda da üreticilere destek vereceğiz ve bu hizmeti ücretsiz bir şekilde yapacağız. Ayrıca üreticilerin başka pazarlara açılma konusundaki görüşmeleri İBB olarak biz sürdüreceğiz. Gerekirse üretim bölgelerinde lojistik merkezler yapacağız. Bütün bu imkânlarla rağmen piyasada yaşanabilecek mücbir sebepler doğrultusunda üretici ürününü satacak pazar bulmazsa İBB olarak devreye girerek burada üreticinin elindeki ürünleri alacağız" bilgisini verdi. Faaliyete aldıkları sistemin bireysel üreticiler ve üretim kooperatiflerine açık olduğunu vurgulayan Günaydın, "Bizim kurduğumuz sistemde herhangi bir aracı payı bulunmuyor. Dolayısıyla hem üretici hem de tüketici kazanıyor. Eğer üreticinin bu pazarın sağladığı olanaklarla yüksek fiyata

mal satma eğilimi olursa bunun denetlemesini yapacağız. Ancak hem üretici hem de tüketici aracı sorunundan kurtuluyor” dedi.

‘Halk market’lerle üreticiye yeni pazar yaratacak

Şişli ve Bahçeşehir’de de bu tip pazarları kurmayı planladıklarını kaydeden Günaydın, “Üretici pazarı kurmak isteyen bütün belediyelerle çalışmaya hazırız. Pazar yeri tahsis ettiğimiz üreticilerden tahta başı almış olduğumuz ücret 1,5 lira düzeyinde bu para ise yasal zorunluluktan kaynaklanıyor” şeklinde konuşan Günaydın, ilk etapta ise beş ürün üzerinde çeşitlendirmeye gideceklerini söyledi.

Öte yandan kurdukları ‘halk marketleri’ sistemiyle, Türkiye’nin dört bir yanındaki üreticileri destekleyeceklerinin altını çizen Günaydın, “Ürününe pazar bulamayan ya da yok pahasına ürünü elden çıkarmak isteyen üreticiler güvenilir bir İBB kanalı bulmak suretiyle ürünü emeğinin karşılığını alacak şekilde pazarlayacak. Dolayısıyla sistem işleyiş bakımından sürdürülebilir bir yapı içerisinde bulunuyor” dedi.

Ali Ekber YILDIRIMTARIM DÜNYASINDAN

Venezuela'dan 1500 ton peynir ithalatına ihtiyaç yok

Resmi Gazete'nin 21 Ağustos 2020 tarihli sayısında yayınlanan Cumhurbaşkanlığı Kararı ile Venezuela'dan sıfır gümrükle 16 bin 600 ton tarım ve gıda ürünü ithalatı yapılacaktır. Türkiye ile Venezuela arasında imzalanan ve 31 Mayıs 2020 tarihinde onaylanarak yürürlüğe giren "Ticaretin Geliştirilmesi Anlaşması" uyarınca Venezuela'dan bazı tarım ürünlerinin ithalatında uygulanacak tarife kontenjanı çerçevesinde bu ithalat yapılacaktır. Bir çok ülke ile benzer anlaşmalar çerçevesinde ithalatta tarife kontenjanı uygulanıyor.

Venezuela'dan sıfır gümrükle ithal edilecek ürünler arasında en çok dikkat çeken peynir oldu. Taze, eritme ve diğer peynirler olmak üzere bu ülkeden 1500 ton peynir ithalatı öngörülüyor.

Türkiye'nin peynir ithalatına ihtiyacı var mı?

Türkiye'nin peynir üretimine, dış ticaretine bakıldığında Venezuela'dan ithalat yapmasını gerektirecek bir durum yok. Türkiye'nin toplam peynir üretimi 2019 verileriyle 671 bin 497 ton.

Et ve Süt Kurumu'nun Temmuz 2020 verilerine göre Türkiye'nin 2017 yılında 9 bin 341 ton olan peynir ithalatı, 2018'de 8 bin 411 tona 2019'da 6 bin 919 tona düştü. Ancak bu yılın ilk 6 aylık döneminde geçen yılın aynı dönemine göre peynir ithalatında yüzde 74'lük artış var.

İlk 6 ayda ithalat yüzde 74,ihracat yüzde 11 arttı

2019'un ilk 6 aylık döneminde 2 bin 462 ton peynir ithal eden Türkiye, 2020 yılının ilk 6 ayında 4 bin 289 ton ithalat yaptı. Geçen sene 6 ayda 9.5 milyon dolar ödediğimiz peynir ithalatına bu yılın ilk 6 ayında 14 milyon 788 bin dolar ödemiştik.

İhracata gelince, Türkiye'nin 2017 yılı peynir ihracatı 48 bin 251 ton. 2018'de 50 bin 709 ton olan peynir ihracatı 2019'da 50 bin 190 ton oldu. Ortalama

verilerle Türkiye yılda 50 bin ton peynir ihraç ediyor ve yıllık ortalama 160 milyon dolar döviz girdisi sağlıyor. Bu yılın ilk 6 aylık döneminde de 28 bin 279 ton peynir ihracatı yapıldı. Bu ihracat geçen yılın ilk 6 aylık döneminde göre yapılan 25 bin 455 tonluk ihracattan yüzde 11 daha fazla.

Dış ticarete net fazlamız var

İthalat ve ihracat rakamları karşılaştırıldığında 2018'de peynir dış ticaretinde miktar olarak 42 bin 297, döviz olarak da 131 milyon 937 bin dolar fazlamız var. 2019 yılında 43 bin 271 ton ve 129 milyon 455 bin lira fazlamız var.

Bu yılın ilk 6 aylık döneminde ise 23 bin 990 ton ve 85 milyon 490 bin ton fazlamız olduğu görülüyor.

Türkiye Venezuela Dış Ticareti (bin dolar)

YILLAR	TÜRKİYE'NİN İHRACATI	TÜRKİYE'NİN İTHALATI	HACİM	DENGE
2001	15 907	2 123	18 030	13 784
2005	38 618	59 174	97 792	-20 556
2010	44 171	149 846	194 017	-105 675
2015	18 681	106 970	125 651	-88 289
2016	18 034	65 252	83 286	-47 218
2017	37 483	116 538	154 021	- 79 055
2018	120 531	1 019 197	1 139 728	- 898 666
2019	129 626	20 348	149 974	109 278

Kaynak: Trademap-directdata/Türkiye

Ayçiçeği, pirinç ve yağlı tohumlar ithalatı

Peynir dışındaki diğer ürünlere bakıldığında pirinç, ayçiçeği, yağlı tohumlar, çikolata, kakao ve diğer ürünlerde Türkiye ithalatçı konumunda. Venezuela'dan 5 bin ton ile en fazla ithalat yapılacak olan ayçiçeğinde Türkiye'nin 2019 yılı ithalatı 1 milyon 100 bin ton. Tarım ve Orman Bakanlığı Ürün Masaları Ayçiçeği Raporu'na göre 2020'nin ilk 5 ayında 741 bin ton ayçiçeği ithalatı yapıldı.

Pirinçte ise, 2019 yılında 212 bin ton ithalat yapan Türkiye bu yılın ilk 6 ayında 179 bin ton pirinç ithalatı yaptı. Venezuela'dan yapılması öngörülen ithalat miktarı 2 bin ton.

Venezuela'dan yapılacak ithalat önemsiz mi?

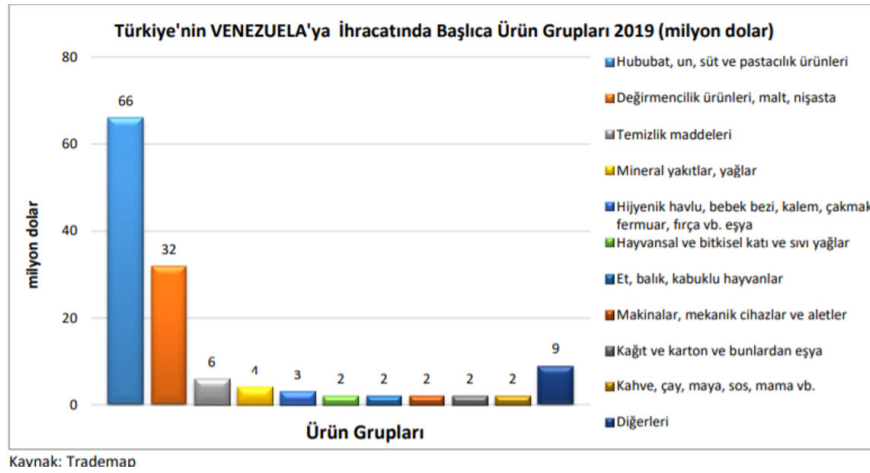
Bütün bu verilere bakılarak Venezuela'dan yapılacak toplam 16 bin 600 tonluk ithalat devede kulak misali çok önemsiz görülebilir. Fakat, peynir ve diğer tarım

ürünleri ithalatını "önemsiz" diye nitelemek doğru değil. Çünkü, asıl önemli olan yapılan ticaret anlaşmalarında, serbest ticaret anlaşmalarında Türkiye'nin hep tarım ürünleri konusunda taviz vermestir. Yani tarımın önemsenmemesi ve ithalattan olumsuz etkilenecek çiftçinin, üreticinin dikkate alınmamasıdır.

Geçtiğimiz günlerde Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli ile yaptığımız söyleşide ticaret anlaşmaları çerçevesinde yapılan ithalatı şöyle değerlendirmişti: "Türkiye yüzlerce ülke ile anlaşması olan, bir çok ülke ile serbest ticaret anlaşması olan bir ülke. Türkiye'de kamuoyu hassasiyeti var diye bir çok alanda ufak tefek ithalatları yapmıyoruz diye çok sıkıntı yaşıyoruz. Mesela, Rusya iki senedir 3-5 bin ton kırmızı et en azından al bizden diyor. Diyorum ki ihtiyaç yok kardeşim. O zaman da onlar da acaba neden almıyorlar diyorlar. Sırbistan ve Bosna devam eden projeler olduğu için kırsal kalkınmalarına fayda sağladığımız için ve özellikle gelişmişlik seviyesi bizden daha aşağı olan ülkelerle oturduğumuzda ilk istedikleri şey, "ya tarımsal ürünlerimizi biz size satalım" diyorlar. Çünkü başka bir ürün yok ki satabileceği. Bunları ortaya koyuyorlar ve bunların da çoğu serbest ticaret anlaşmasında olan ürünler."

Türkiye- Venezuela Dış Ticaret

Ticaret Bakanlığı'nın geçen ay yayınlanan "Venezuela Ülke Profili" raporuna göre, 2005'den 2019 yılına kadar Türkiye'nin bu ülkeye yaptığı ihracat, yapılan ithalattan daha az oldu. İlk kez 2019'da Türkiye'nin ihracatı, ithalattan daha fazla oldu. Ticaret Bakanlığı verilerine göre, 2015 yılında ihracatımız 18 milyon 681bin dolar iken, ithalatımız 106 milyon 970 dolar oldu. 2016'da ihracat 18 milyon 34 bin dolar, ithalat 65 milyon 252 bin dolar, 2017'da ihracat 37 milyon 483 bin dolar, ithalat 116 milyon 538 bin dolar olarak gerçekleşti. 2018'de Türkiye'nin ihracatı 120 milyon 531 bin dolara yükselirken, ithalat ilk kez 1 milyar dolar sınırını aşarak 1 milyar 19 milyon 197 bin dolar oldu. Ticaret Bakanlığı, bu sıçramanın Venezuela'dan yapılan külçe altın ithalatından kaynaklandığına işaret ediyor. İlk kez 2019 yılında Türkiye'nin ihracatı ithalatından fazla oldu. Türkiye 129 milyon 626 bin dolarlık ihracata karşılık bu ülkeden 20 milyon 348 bin dolarlık ithalat yaptı.

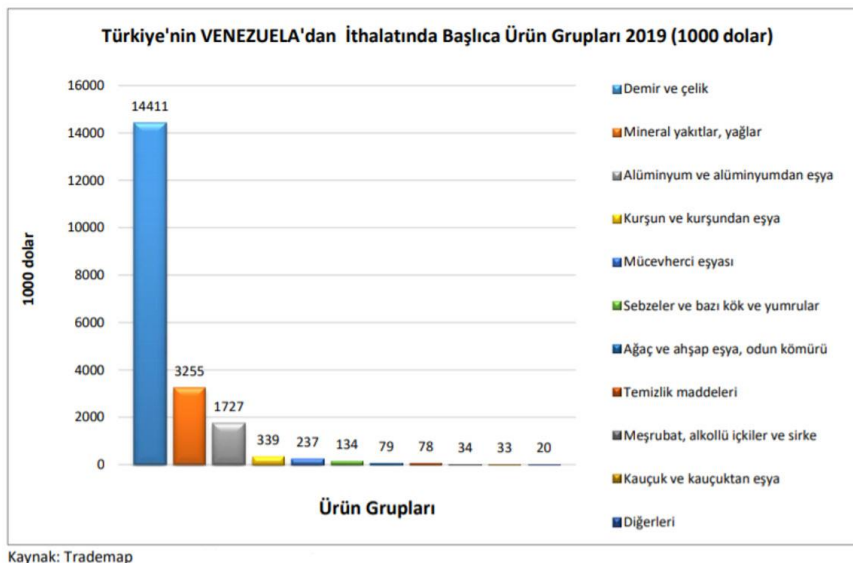

Türkiye, en fazla tarım ürünü ihraç etti

Ticaret Bakanlığı verilerine göre Türkiye'nin 2019'da Venezuela'ya yaptığı ihracatta 66 milyon dolarla ilk sırada hububat, un, süt ve pastacılık ürünleri yer alıyor. İkinci sırada ise, 32 milyon dolarla değirmencilik ürünleri, malt ve nişasta ürünleri var. Ayrıca, et, balık, kabuklu hayvanlar, kahve, çay, maya, sos, mama vb. gıda ürünleri ihracatı da yapılıyor.

Venezuela'dan ham petrol ve demir çelik ithalatı ilk sırada

Türkiye'nin Venezuela'dan yaptığı ithalatta ise ham petrol ve demir çelik ürünleri ilk sırada. 2019'da 14 milyon 411 bin dolarla ilk sırada demir ve çelik ithalatı yer alıyor. İkinci sırada 3 milyon 255 bin dolarla mineral yakıtlar ve yağlar yer alırken, listeye giren gıdalar arasında sebzeler ve bazı kök ve yumrular, meşrubat, alkollü içkiler ve sirke var.

Alaattin AKTAŞ

Doğalgaz keşfinin sıradan soruları...

✓ ***Karadeniz'de 320 milyar metreküp doğalgaz rezervi keşfedilmesi elbette sevinilecek bir gelişmedir ama bu rezervden dolayı Türkiye ne çağ atlar, ne sınıf.***

✓ ***Rusya'nın 50, İran'ın 34, Katar'ın 25 trilyon metreküp rezervi var. İsrail ve Mısır da trilyon metreküp boyutunda değilse de bizden daha fazla rezerve sahip ülkeler.***

✓ ***Kaldı ki Karadeniz'deki rezervden öyle birkaç yıl içinde üretim yapar hale gelmek, hele hele her yıl tüm ihtiyacımızı buradan karşılamak söz konusu değil.***

Enerji uzmanı değiliz. O yüzden Karadeniz'de bulunan 320 milyar metreküplük doğalgaz rezerviyle ilgili teknik konulara fazla eğilmek gibi bir niyetimiz yok.

Ama yine de ilk heyecan geçtikten, ilk sevinç dalgası dağıldıktan ve eş zamanlı yaşanan dudak bükme yaklaşımı sona erdikten sonra hemen her vatandaşın sormaya başladığı bazı soruları hatırlamakta yarar var:

- Tüm dünyada fiyatlar gerileme eğilimindeyken ve özellikle denizden doğalgaz çıkarmak yüksek maliyetliyken Karadeniz'deki yatağı işletmek ne kadar ekonomik olacak diye soruluyor.

- Bu gazı çıkarmak ekonomik bulunsa bile Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın işaret ettiği 2023 yılının çok iddialı bir hedef olarak değerlendirildiğinin ve bu yıla yetişmenin neredeyse olanaksız olacağının altı çiziliyor.

- Türkiye'nin denizde arama gerçekleştirecek teknik donanıma sahip hale geldiği ancak henüz denizden doğalgaz çıkaracak donanımı bulunmadığı biliniyor. O yüzden bu donanımın en kısa sürede temini ya da kiralanması yoluna gidilmesi gerekliliğine vurgu yapılıyor.

- 320 milyar metreküp, Türkiye'nin yıllık yaklaşık 50 milyar metreküplük tüketimine bölünmek suretiyle rezervin yaklaşık 6 yıllık ihtiyacı karşılayacak boyutta olduğu dile getiriliyor; ancak böyle bir yataktan her yıl 50 milyar metreküp gaz elde edilmesinin mümkün olmadığına dikkat çekiliyor. Yıllık üretimin en iyi koşullarda 10 milyar metreküp civarında olacağı, dolayısıyla Türkiye'nin yıllık ihtiyacının ancak beşte birinin bu rezervden karşılanabileceği belirtiliyor.

- Doğalgaz ithalatının ancak beşte bir kadar hafifleyeceği gerçeği, cari dengede açık sorununun geride kalmayacağını ortaya koyuyor.

- 320 milyar metreküp rezervin, Türkiye'yi bölgede oyun kurucu hale getireceğini söylemek zor. Çünkü 320 milyar metreküp, bölgemizdeki bazı ülkelerin, örneğin Rusya, İran ve Katar'ın sahip olduğu rezerv dikkate alınırsa hiçbir şey ifade etmiyor. Rusya'nın 50 trilyon, İran'ın 34 trilyon, Katar'ın 25 trilyon metreküp rezervi var. Dünyadaki toplam rezerv de yaklaşık 200 trilyon metreküp ve bizim payımız binde 2 bile değil.

- Karadeniz'de 320 milyar metreküplük keşfin yapıldığı sahanın altındaki katmanlarda da yakında yeni keşifler olabilir ve rezerv daha da artabilir. Ayrıca Doğu Akdeniz'den de benzer haberler gelebilir. Ancak Doğu Akdeniz konusu karışık, Karadeniz'deki rezervin bize ait olduğu konusun da bir tartışma, bir sorun yok. Akdeniz'de bulunacak gazın ya da petrolün kime ait olduğu konusunda ise uluslararası alanda bir dizi anlaşmazlık yaşanacağı ortada.

"Orada bir rezerv var uzakta..."

Ahmet Kutsi Tecer'in "Orada bir köy var uzakta" diye başlayan şiirini çoğumuz biliriz. Karadeniz'deki rezerv de en azından böyle.

Doğalgazı çıkarmak pek kolay değilse de, öyle birkaç yıl içinde çıkarmak pek mümkün görünmüyorsa da, orada bir rezerv var uzakta ve o rezerv bizim rezervimiz...

Şimdi her şeyin planlandığı gibi gittiğini varsayarak bu rezervin Türkiye ekonomisine neler katacağına ya da katamayacağına bakalım:

- Giriş bölümümüzde de belirttik, bu yatağı tam kapasiteyle işletirsek yılda 10 milyar metreküp dolayında üretim yapabileceğiz ve ithalatımız beşte bir kadar gerileyecek. 10 milyar metreküp üretim, 1.000 metreküp için 200 dolardan fiyatlandırılırsa 2 milyar dolar demek. Her ne kadar biz ithalatı çok aleyhimize olan anlaşmalar yüzünden çok yüksek fiyatla gerçekleştiriyorsak da cari fiyatlar

pandeminin de etkisiyle çok düştü. Yani en azından şu dönem için 10 milyar metreküp, 2 milyar dolar etmiyor. Üstelik 10 milyar metreküp üretim ve 2 milyar dolarlık tutara doğalgaz çıkarma maliyetini sıfır kabul ederek ulaştığımızı belirtelim.

- Enerji uzmanları bir doğalgaz rezervi keşfedildikten sonra üretime geçmek için aşama aşama yapılması gerekenler olduğuna ve bunların mutlaka belli bir zamana yayılması gerektiğine dikkat çekiyor. Dolayısıyla üretime 2023'te başlanması hiç mümkün görünmüyor. Ama varsayalım üretim 2023 sonuna, yani o kışa yetiştii. Demek ki iki kış daha bu doğalgazdan fayda yok.

- Peki doğalgaz üretimine yarın başlanabilseydi, bu vatandaşa doğrudan nasıl yansır ya da yansır mıydı? Ülkenin yıllık bazda 2 milyar dolar tasarruf etmesinin vatandaşa doğrudan bir etkisi tabii ki yok, ancak dolaylı etkilerden söz edilebilir. Doğrudan etki doğalgaz faturasına bir yansıma olup olmayacağıdır. Bu rezerv doğalgaz fiyatlarında bir indirim sağlar mıydı? Pek sanmıyoruz; çünkü biz doğalgazı vatandaşa maliyetinin çok üstünde satıyoruz; aynı şekilde akaryakıt fiyatının da neredeyse dörtte üçü vergi. Düşünün, 1'e mal ettiğimiz benzini, motorini 4'e satıyoruz. "Petrolün, doğalgazın maliyeti çok yüksek, vatandaşa da maliyete yakın bir fiyata satıyoruz" deme durumumuz da yok ki... Dolayısıyla biz doğalgazı kendimiz de çıkarsak, aynı şekilde petrol de bulsak vergi toplamak için perakende fiyatı yüksek tutacağız. Çünkü en sağlam vergi geliri kalemi akaryakıt. Boş yere denmiyor ya "en iyi vergi daireleri akaryakıt istasyonları" diye.

- Türkiye'de özellikle akaryakıtta öyle bir fiyatlandırma yapısı var ki bir çalışmaya göre petrolün fiyatı 1 kuruşa bile düşse benzinin 2.97 liradan, motorinin 2.42 liradan daha ucuza satılması mümkün olmuyor.

- Rezervin parasal karşılığının 65 milyar dolar olduğu ifade edildi. Rezerv tümüyle kullanılabilsen bile biz bu 65 milyar doları yıllar sonra elde etmeye (ya da bu miktarda tasarruf etmeye) başlayacağız ve bu olanak yıllara yayılacak biçimde gerçekleşecek. 65 milyar önemli bir tutar tabii ki ama bu tutarı yıllık 180 milyar dolarlık ihracat gelirimizle ya da normal dönemlerde yıllık 30-35 milyar dolar olan turizm gelirimizle kıyaslarsak doğalgazın yıllara yayılacak bu getirisinin çok da büyük olmadığı görülür.

Abdulkadir Selvi

aselvi@hurriyet.com.tr

Üç bakana bravo

24 Ağustos 2020

Üç bakanın sel felaketinin vurduğu Giresun'un Dereli ilçesinde bir mahallede mahsur kalan vatandaşlarla görüşmek için iş makinesinin kepçesinde gittikleri bir görüntü var.

İlk gördüğümde bana "İşte devletimiz bu" dedirten görüntüden söz ediyorum.

Hani Nâzım Hikmet, "Sen mutluluğun resmini yapabilir misin Abidin" diyor ya, o kepçedeki üç bakan bize özlediğimiz devletin resmini çizdiler. Ayaklarında çizme, ne koruma var, ne protokol, operatörün kepçesine binip vatandaşın ayağına giden üç bakan. İşte özlediğimiz devlet bu. Bravo üç bakana. Bize bunu yaşattıkları için İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'ya, Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli'ye, Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum'a yürekten teşekkür ediyorum.

Bana "Özlenen devlet nerede?" diye sorarlarsa, "Giresun Dereli'de, o kepçenin içinde" diyeceğim.

ERDOĞAN'IN VİZYONU

SAVUNMA Sanayi İcra Komitesi'nde milli silah yapımı kararı alınmıştı. İsrail'den aldığı bir İHA uçuş sırasında kaybolmuştu. İsrail devreye girdi o İHA'yı indirmeyi başardı. Bunun üzerine, İsrail'in yazılımında açık bir kapı bıraktığı, hem bize sattığı İHA'lara istediği zaman müdahale edebileceği ortaya çıkmıştı, hem de bizim İHA'ların tespit ettiği görüntülerin aynı zamanda İsrail'e aktarıldığı kuşkusu doğmuştu. Bunu bilen bir gazeteci olarak savunma sanayisinde yerli ve milli silah üretimi kararının alınmasından heyecanlanmıştım. Görüşünü sorduğün emekli bir general dudaklarını büzerek "Erdoğan hayal görüyor. Sonunda da büyük bir hayal kırıklığı yaşanacak" demişti. Donup kalmıştım. Suriye'deki, Libya'daki, Doğu Akdeniz'deki askeri varlığımıza her zaman bir de bu gözle baktım. Eğer yerli ve milli silahları üretmesek ABD'ye, Rusya'ya ve Avrupa Birliği'ne karşı biz bu operasyonları yapabilir miydik?

ERDOĞAN'IN LİDERLİĞİ

Karadeniz'de doğalgaz bulunmasının ardında yatan işte bu irade. Özal, Türkiye'yi dışa açtı. Değişimi gerçekleştirdi. Erdoğan ise güçlü bir lider. Ancak onu sadece güçlü bir lider olarak tanımlamak haksızlık olur. Erdoğan aynı zamanda vizyoner bir lider. Onun vizyonu, milli dönüşüm. Türkiye'yi dönüştürdü. Savunma sanayisinden enerjiye, sağlıktan diplomasiye kadar milli dönüşümün mimarı oldu. İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı'ndan gelen Erdoğan, dünya lideri olurken Türkiye'yi devler ligine taşıdı. "Milli enerji ve maden politikası"nın esaslarını tayin etti. Karadeniz'de Tuna 1 blokunda bulunan doğalgazın altında işte o irade yatıyor.

ALBAYRAK'IN VİZYONU

Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak'ın hazırladığı "Milli Enerji ve Maden politikası" ve Fatih, Oruç Reis gibi sismik araştırma ve sondaj gemilerimizin yapımı olmasaydı, bugün milletimizi heyecanlandıran, Karadeniz'de bulunan doğalgazdan bahsedemezdik. Hürriyet yazarı Fatih Çekirge'ye, doğalgaz bulunduğu haberini ilk aldığı anda, "O an sadece şükrettim" diyen Berat Albayrak, Cumhurbaşkanı Erdoğan müjdeyi vereceğini ilan ettiği zaman "Eksen değişecek" demişti. Bundan sonraki hedef, "Eksen Türkiye"

TEŞEKKÜRLER FATİH DÖNMEZ

Bizde bir bakan gidince maalesef onun projeleri de çöpe atılıyor. Fatih Dönmez Enerji Bakanı olduğunda, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın liderliğini yaptığı, Berat Albayrak'ın ise stratejisini belirlediği yerli ve milli imkânlarla petrol ve doğalgaz arama hedefinden milim sapmadı. Büyük bir inanç ve samimiyetle takip

etti. Sonunda Enerji Bakanlığı döneminde doğalgaz bulunması mutluluğunu yaşadı.

BU İSME DİKKAT

Enerji Bakan Yardımcısı Alparslan Bayraktar'dan söz edeceğim. Doğalgazın bulunmasıyla ilgili törende hem Berat Albayrak'ın hem de Fatih Dönmez'in teşekkür ettiği Alparslan Bayraktar, Oruç Reis ve Fatih araştırma gemilerinin petrol ve doğalgaz arama çalışmalarını adım adım takip etti. Genç yaşına rağmen performansı ile göz doldurdu. Alparslan Bayraktar ismini bundan sonra daha çok duyacağımızı belirtmekle yetineyim.

DOĞRUYA DOĞRU

Karadeniz'de doğalgazın bulunması siyasette yeni bir teste neden oldu. Geçmişte Boğaz Köprüsü ve Keban Barajı'na karşı çıkan "istememezükçü kafa" doğalgazın bulunmasıyla birlikte karalama kampanyasına başladı. Ama bu işte doğrudan yana olanlar da vardı. Onları alkışlıyorum.

Meral Akşener, Ayasofya'da olduğu gibi doğalgaz konusunda da doğru yerde durdu. "Hayırlı olsun denilir. Tersine konuşulmaz" dedi.

Gelecek Partisi Genel Başkanı Ahmet Davutoğlu ile CHP'li İlhan Kesici, Engin Altay, Mansur Yavaş ve Ekrem İmamoğlu ise milletin heyecanına ortak olmayı bildiler.

YANLIŞA YANLIŞ

CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, Karadeniz'de doğalgaz bulunduğu andan itibaren kayıplara karıştı. Oysa kendi kurduğu Atatürk Orman Çiftliği'ne yeni alınan bir traktörün çalışmasından heyecan duyan, Sümerbank'ı kuran Atatürk nerede, Türkiye tarihinin en önemli doğalgaz keşfi yapılırken tebrik dahi edemeyen Kılıçdaroğlu nerede? HDP'li belediyelere kayyım atandığında anında tepki gösteren eski Cumhurbaşkanı Abdullah Gül ile dolar yükseldiğinde ekran ekran gezip felaket tellallığı yapan Ali Babacan, Saadet Partisi Genel Başkanı Temel Karamollaoğlu ise suskunluğa gömüldüler. Tek kelime ile yanlış yaptılar. Millet olmak tasada ve kıvançta bir olmak demektir. Başka Türkiye yok ki...

İbrahim Kahveci

Doğal-Gaz!

Bir rezerv bulduk. Yıllar sonra Batman petrolünden sonra şimdi de doğalgaz bulduğumuz açıklandı.

İlk tespit şu: Bu rezerv bulma işi seçimler öncesi çok defa kullanılmış ama seçimler sonrasında hiçbirinin gerçek olmadığı görülmüştü. O nedenle açıklanan son rezerve de şüphe ile yaklaşılması normaldir. Kimse kusura bakmasın ama o vakit şu önceki rezervlere ne oldu diye sormak lazım?

Ama beyan esastır der ve bu rezervi gerçek kabul ederek yola, yani yazıya devam ederiz.

Bir okurum şöyle yazmış: "Ülkenin büyük kazanımlarını değersizleştirmek için büyük cambazlıklar yapıyorsunuz. Bu tavır muhalifliğin ötesinde ibretlik bir ruh hali, hani şu CHP milletvekilinin dediği gibi; 'İktidar dünyanın en iyisini de yapsa tersini söyleriz.' Bu ego, kibir ve nefesine esir olmuşluktan başka ne olabilir. Allaha şükürler olsun bütün karalamanıza ve çamurlarınıza rağmen işler iyi gidiyor. Bakın dünyanın haline AB, ABD yerlerde sürünüyor, işsizlik almış başını gidiyor; devletler ve milletler borç batağında; insanlar tatil için kredi kullanıyor. Yani kimse iyi durumda değil, sizi sağduyulu ve vicdanlı olmaya davet ediyorum. Saygılar selamlar...."

Bu okurumun adı bende kalsın tabii.

Aslında bu okurumun yazdıklarında hiçbir sorun yok. Yazdıklarının tam tersi bir gerçeklik durumu olması, bu okurumun haksız olduğu anlamına gelmez.

Neden mi?

Mesela bakınız **Nurettin Canikli demiş ki** "320 milyar m3 doğalgaz rezervi keşfinin Cumhurbaşkanımız tarafından açıklanmasından hemen sonra Fitch Ratings, Türkiye'nin kredi görünümünü durağandan negatife indirmesi 'doğal gazla' oluşan olumlu havayı dağıtmak için yapıldı".

Hazine ve Maliye **Bakanı Berat Albayrak** ise "Bugünkü keşif ve potansiyellerle birlikte ülkemizin gündeminden "Cari Açık" konusunu kaldırıyoruz. Türkiye artık yeni bir döneme giriyor. Artık ne Doğu ne Batı, yeni eksen Türkiye" diyor.

Bir yazarımız ise şu notu düşmüş: "Medya geçmişte veya bugün pek çok bakanı eleştirdi, bazen yalanlarla da üzerine gitti ama hiçbir dönem ve hiçbir bakan Bakan Albayrak kadar pervasızca ve "düşmanca" saldırılara maruz kalmadı. Halen de bir sürü Prof. kılıklı meczup aynı saldırıları bu kez de doğalgaz keşfini hafife alarak yapıyor. Bu saldırıların bir tek nedeni var; "yerli ve milli" bir "para ve enerji politikası" izlemek, onu hayata geçirmek.

Şimdi okurumun yazdıklarının tam tersi gerçekler olmasına rağmen neden haklı olduğunu izah edeyim.

Nurettin Canikli kim? AK Parti'nin ekonomi işlerinin başındaki kişi. **Fitch bu tarihte açıklama yapacağını Aralık 2019'da ilan etmiş.** Yani Fitch gibi kurumlar takvime bağlı hareket ediyor. Şu tarihte not değerlendirmemi ilan edeceğim diye 9 ay önceden ilan edilmiş bu tarih. Ama Canikli bunu bile gör(e)meden görünümün düşmesini Doğal-Gaz işine bağlamış.

Millet nasılsa bunların "Ay'a 4 şeritli otoyol yapıyoruz desek inanıyorlar" modundalar.

İş bu kadar mı?

Hazine ve Maliye Bakanı cari açık sorunu bitiyor demişti ya.... Bakın 2020 yılı ilk 6 aylık cari açığımız 19,8 milyar dolar. Enerji Bakanı ve kendileri 320 milyar metreküp doğalgazın fiyatını 64 milyar \$ demişlerdi. Yılda en fazla 50 milyar m3 gaz tüketen Türkiye, bu bakanların kendi hesabına göre bile 10 milyar \$ ithalattan kurtulmuş oluyor. Hesap basit... Yıllık gaz faturan (hiç ithal etmesen) 10 milyar \$ düşüyor ama 6 aylık cari açığın 19,8 milyar \$ olmasına rağmen cari fazlaya geçiyorsun. **Ne diyelim, Canikli böyle bakıyor, Berat Bey böyle hesap yapıyor...**

Yazarımız diyor ya, 'Yerli Para Politikası' uygulayan Bakan Berat Bey... İyi ama 2001 krizinde İMF bile bize demiş ki "Sakın ola kendi ülkende, kendi vatandaşlarından ABD \$ borçlanma. Kendi ülkende kendi Milli paran ile borçlan". İMF bile bunu derken **Berat Bey ne yapmış? 2019 başında TC Ülkesinde TC Vatandaşlarından ABD \$ borçlanmasını başlatmış.** Ve bugün 35 milyar dolara ulaşmış bu borçlar.

Burada tabii insan şaşırıyor: **Acaba bu Millilik hangi ülke Milliliğidir? Türkiye'de, Türk Halkından ABD Doları ile borçlanan Bakan kimin Milli Politikasını uyguluyordur?**

İstanbul-İzmir yolu ve Osmangazi Köprüsü için kur 1,8 TL iken yapım maliyetini 6 milyar dolar dediler. Kur yükselince ithal oranı yüzde 50 olsa bile (ki asla yüzde

50 değildir, daha aşağıdır) maliyet TL bazında artar ama dolar bazında 4 milyar dolara düşerdi. Ama kurdele kesilirken "Maliyeti 11 milyar dolar" diye açıkladılar.

Kanal İstanbul hesaplarını hiç anlatmıyorum. AK Parti ve Ekonomi yönetiminin hiçbir rakamı birbirini tutmuyor. Yapım maliyeti nedir? Beklenen gelir nedir? Ama bildiğim bir gerçek var ki 'bunu da zaten çok önceden açıklamıştım': "Kanal İstanbul'u da Hazine Garantisi ile Hazine Garantili Müteahhitlere YİD modeliyle verecekler".

Şimdi sonuca gelelim: Okurum neden haklı?

Okurumun inandığı kadroların, liderlerin açıklamalarını size aktardım. Bu açıklamaların gerçeğe ilişkilerini de aktardım. Sizce bu kadrolara inananların doğruyu bilme şansları yüzde kaçtır?

Ortada realiteden kopmuş bir toplum oluşturuluyor ve buna da gaz gerekiyor. O gazı da yedikten sonra kimin gerçeğe işi olabilir ki?

-Bana öyle güzel yalan söyle ki, ben de bunun yalan olduğunu bilmeme rağmen inanmak istediğim şeyin ta kendisi olsun-.

Bir kesimin Milli politik anlayışı maalesef bu oldu.

24 Ağustos 2020, Pazartesi

BAŞYAZI MEHMET BARLAS

Doğalgazın kullanıma gireceği 2023 yılı o kadar yakın ki...

Cumhurbaşkanı Erdoğan "Karadeniz'de bulunan doğalgaz 2023'te kullanıma hazır olacak" dedi ya... Belirli kesimler 2023'ün asırlar kadar uzak olduğunu iddia ederek, "Bu doğalgazdan yaşam süremiz içinde yararlanamayacağız" diyorlar ve olayı hafife alıyorlar.

Zaman geçiyor

Oysa zaman öylesine hızla geçiyor ki, çok uzak gibi görülen aşamalar bir anda gelip geçiyor. Düşünün ki AK Parti'nin iktidar olmasının üzerinden 18 yıl geçti. Bu süre içinde örneğin çift taraflı yolların sayısı 27 bin kilometreye ulaşmış. Oysa 1980 yılında çift taraflı yol denilince aklımıza sadece İstanbul ile İzmit arasındaki yol gelirdi. Galiba toplam 40 kilometreydi.

Neler yapıldı

İstanbul Boğazı'nın altından iki yerde geçiş veya 3'üncü Boğaz Köprüsü ya da İzmit Körfezi'nin bir köprü ile geçilmesi... Unutmayalım ki 2023'te Çanakkale Köprüsü de bitmiş olacak. Belki Kanal İstanbul'da da önemli aşamalar geride kalmış olur...

Doğu Akdeniz

Bundan kısa süre önce birisi Türkiye'nin Libya ile anlaşarak Doğu Akdeniz'i "Mavi Vatan" şeklinde göreceğini söyleseydi, inanır mıydınız? Ya da, bir kaset komplosu ile CHP'nin başına getirilen Kemal Kılıçdaroğlu'nun da selefi Deniz Baykal gibi her girdiği seçimden yenik olarak çıkacağını tahmin edebilir miydiniz?

Biraz sabır

Kısacası 2023'e çok uzak bir tarih olarak bakmamalıyız. O yıl Karadeniz'de bulunan doğalgaz kullanıma hazır olduğunda, hepimizin aile bütçelerimizdeki hem

ısıtma hem de elektrik faturalarında hatırı sayılır ucuzlamalar olacaktır. Düşünün ki bize göre çok az nüfuslu (5.8 milyon) olan doğalgaz zengini Türkmenistan'da kimse elektrik ve ısıtma için para ödemiyor. Her yıl devlete ödenen 50 dolar karşılığı para ile bütün borçlar ödenmiş oluyor. Bizim nüfusumuz 83 milyon olmasaydı, biz de benzer uygulamaları herhalde görürdük.

Acıklı ve komik

Uzun yıllar sonunda önümüze açılan ufuktan ötürü sadece mutlu olmalıyız. Türkiye doğalgaz zengini bir ülke olursa ekonomide hemen her şey değişecektir. Ortaya çıkan zenginliklerden muhalif ve muvafık hepimiz yararlanacağız. Bu bakımdan belirli kesimlerin doğalgaz müjdesi yüzünden mateme girmeleri sadece acıklı ve komiktir.